

Finansira
Evropska Unija

ZELENI CO- WORKING CENTAR

*Održivi edukativni
program*

ZELENI
CO-WORKING
CENTAR

#ReLOaD

Regionalni program lokalne demokratije
na Zapadnom Balkanu

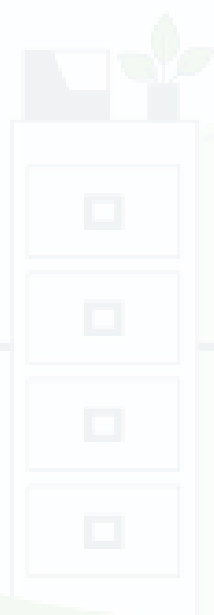
Ovaj dokument izrađen je u okviru projekta „Regionalni program lokalne demokratije na Zapadnom Balkanu 2 (ReLOaD2)“, koji finansira Evropska unija (EU), a sprovodi Program Ujedinjenih nacija za razvoj (UNDP) u Srbiji. Sadržaj ove publikacije, kao i rezultati prikazani u njoj, isključivo su odgovornost Ekološkog Udruženja 'Zeleni Sad' i nužno ne izražava stavove Evropske Unije (EU) niti Programa Ujedinjenih nacija za razvoj (UNDP).

UVOD

U susret sve većim izazovima očuvanja životne sredine i unapređenja društvene odgovornosti, stvaranje održivih radnih prostora postaje imperativ za savremeno poslovanje. U svetlu ovih promena, Zeleni coworking prostori postaju ključna tačka susreta između inovativnih poslovnih praksi i ekološke osvešćenosti. Ovaj dokument posvećen je istraživanju i promovisanju koncepta Zelenog coworking prostora kao katalizatora za održiv razvoj i društvenu promenu.

Kroz pregled temeljnih principa održivosti, strateške inicijative podržane od strane Ujedinjenih nacija za održivi razvoj, i konkretne primere aktivnosti unutar Zelenih coworking prostora, ova publikacija ima za cilj da pruži uvid u značaj ove nove paradigmatke promene u poslovnom svetu. Osim toga, dokument će ponuditi konkretne smernice i predloge za implementaciju održivih praksi u coworking prostorima, kao i za osnaživanje zajednice koja ih koristi.

Kroz zajedničke napore, možemo oblikovati radna okruženja koja ne samo što podržavaju produktivnost i inovacije, već i neguju odgovornost prema planeti i društvu. Ovo je poziv na akciju i angažovanje svih zainteresovanih strana u izgradnji održive budućnosti.

ZAJEDNIČKI RADNI PROSTORI SA FOKUSOM NA ODRŽIVOST

Šta su Coworking Prostor?

Coworking prostori, poznati i kao "zajednički radni prostori" su kancelarije koji se dele između nezavisnih pojedinaca i/ili organizacija. U ovim kancelarijama, ljudi koji rade nezavisno ili za različite kompanije mogu deliti isti prostor za rad. Coworking prostori često nude osnovne usluge poput stolova, stolica, brzog interneta i kancelarijske opreme, kao i dodatne pogodnosti poput konferencijskih sala, kafea, prostora za odmor i zajedničkih prostora za sastanke i saradnju. Ovakva mesta često privlače preduzetnike, pojedince, startape i male kompanije koje žele raditi u inspirativnom okruženju, deliti ideje i resurse, te povezati se sa drugim profesionalcima iz različitih oblasti. Koncept coworking prostora promovise zajedništvo, inovaciju, fleksibilnost i ekonomičnost, dok istovremeno omogućava korisnicima da izbegnu troškove i obaveze tradicionalnog zakupa kancelarijskog prostora.

Prema najnovijim podacima Evropske komisije, u Evropi postoji oko 6.850 coworking prostora koji posluju pod oko 148 operatera coworking prostora. Projekcija godišnjeg rasta coworking prostora u Evropi iznosi oko 4,7%.

Postoji širok spektar tipova coworking prostora, prilagođenih različitim potrebama i preferencijama korisnika. Prvi tip su mali coworking prostori sa početnim konceptom malih kancelarija, namenjeni za samo nekoliko ljudi, obično organizovani za grupe koje već imaju prethodnu međusobnu interakciju i saradnju. Zatim, postoje prostori koji nude veći izbor za pojedince i kompanije, uključujući otvoreni princip deljenog prostora ili pojedinačne kancelarije prilagođene startupima i malim preduzećima. Osim toga, primećuje se rast komercijalizacije coworking prostora kroz širenje globalno delujućih kancelarija i razvoj nekretnina, što omogućava korisnicima da pristupe različitim resursima i mrežama na globalnom nivou. Ovi različiti tipovi coworking prostora pružaju fleksibilnost i mogućnost prilagođavanja različitim potrebama korisnika, omogućavajući im da izaberu okruženje koje najbolje odgovara njihovom načinu rada i poslovnom modelu. Pored već pomenutih, primećuje se porast specijalizovanih deljenih radnih prostora koji su usmereni na određene industrije ili delatnosti. Ovi prostori mogu obuhvatiti FabLab-ove, kreativne centre, radionice za stvaranje, hakaton prostore, inkubatore i akcelerateore. Nastavak tog trenda predstavlja pojava zelenih coworking prostora kao odgovor na izazove u životnoj sredini.

Zeleni Coworking Centri

Evolucija ka zelenim coworking centrima predstavlja proces prilagođavanja tradicionalnih coworking prostora na način koji ističe održivost i ekološku odgovornost kao ključne vrednosti. Ovi centri teže da smanje svoj ekološki otisak kroz primenu različitih praksi i tehnologija koje podržavaju zaštitu životne sredine.

Glavne prednosti zelenih coworking centara:

Napredovanje inovacija: Podsticanjem saradnje i razmene znanja, coworking doprinose inovacijama u održivim tehnologijama i praksama.

Promovisanje cirkularne ekonomije: coworking podstiču deljenje resursa, recikliranje i smanjenje otpada, podržavajući ciljeve cirkularne ekonomije.

Smanjenje ugljeničnog otiska: Ovi prostori često prioritet daju energetske efikasne prakse, obnovljivim izvorima energije i održivim građevinskim materijalima, što je u skladu sa ciljem klimatske neutralnosti.

Služe kao uzori: Zeleni coworking prostori predstavljaju primer održivih poslovnih modela, inspirišući druge sektore da usvoje ekološki prihvatljive prakse.

Zašto su oni važni za pojedinca?

- Pozitivan ugled brenda

Biti ekološki osvešćen pozitivno se odražava na poslovanje, posebno kada su u pitanju buduće generacije. S obzirom na to da mladi profesionalci često čine ciljnu grupu za mnoge coworking prostore, ovo je važna statistika kojom se treba voditi. Razvijanjem reputaciju 'ekološki osvešćenog posla' doprinosi dugotrajnosti ne samo životne sredine već i poslovanja.

- Poboljšana produktivnost

Povećana produktivnost često se navodi kao jedan od glavnih razloga za pridruživanje coworking prostoru.

Rad u zelenom kancelarijskom prostoru, punom prirodne lepote i prirodne svetlosti, pokazao je povećanje produktivnosti i do 26%, prema Forbesu, to je uglavnom zbog benefita koje promovišu zdravlje koji često dolaze sa radom u zelenijem prostoru.

- Smanjeni troškovi energije

Većina preduzeća koja se oslanjaju na troškove nekretnina - poput coworking prostora - svesna su troškova energije. Usvajanje ekološki prihvatljive strategije značiće manju potrošnju energije. Iako su neke ekološki prihvatljive prakse skuplje na početku (kao što su instaliranje solarnih panela ili obezbeđivanje višekratnih bočica za vodu svim članovima), one se isplate na duže staze i na kraju će dovesti do dugoročnih ušteda.

- Mentalno i fizičko blagostanje

Biljke su poznate po sposobnosti smanjenja stresa, povećanja kreativnosti i smanjenja simptoma depresije, zajedno sa nizom drugih koristi koje promovišu mentalno zdravlje. Uključivanje više prirodnih elemenata u prostor je jednostavan način da se stvori zelenije radno okruženje i podrži mentalno blagostanje.

PROGRAM PRELASKA NA ZELENI COWORKING PROSTOR

Zeleni coworking prostori prioritetizuju efikasno korišćenje resursa, minimalno generisanje otpada i usmerenost ka ekološki odgovornim praksama. Fokusiraju se na uključivanje principa zelene gradnje, energetske efikasne tehnologije, mera smanjenja otpada i ekoloških materijala u svoju infrastrukturu. Kako biste sproveli mere ka prelasku na zeleni coworking prostor, fokusirajte se na sledeće:

1. Smanjeno snabdevanje papirom

Uzevši u obzir da se većina radnih poduhvata danas odvija online, potreba za korišćenjem velikih količina papira za poslovanje je minimalna. Štaviše, štampanje proizvodi nepotrebnog otpada i povećava potrošnju energije. Jedna od najjednostavnijih održivih praksi koju možete primeniti jeste prelazak na bezpapirno poslovanje. Iako verovatno ne želite zabraniti članovima korišćenje papira, možete implementirati reciklirani papir u svakodnevnu upotrebu. Upotreba recikliranog papira za štampanje i fotokopiranje, kao i reciklirani ubrusi i toaletni papiri su lako dostupni i mogu se kupiti u većim količinama po pristupačnoj ceni.

2. Minimalna potrošnja vode

Zbog oskudice vode u današnjem društvu, minimiziranje njenog korišćenja je prvi korak ka održivom životu. Recikliranje vode, tehnikom sakupljanja kišnice, možemo iskoristiti vodu koja bi inače otišla u otpadne vode za druge svrhe poput zalivanja biljaka. Ugradnja uređaja za štednju vode poput slavina sa niskim protokom ili vodokotlića sa manjim protokom vode, omogućavaju znatno smanjenje utroška vode tokom svakodnevnih aktivnosti u kancelariji. Kontinualno praćenje potrošnje vode je ključ za identifikaciju oblasti koje bi mogle da se unaprede. Korišćenjem ekološki prihvatljivih alternativa, edukacijom i angažovanjem celog tima, možemo smanjiti potrošnju vode, smanjiti troškove poslovanja i doprineti očuvanju životne sredine.

PROGRAM PRELASKA NA ZELENI COWORKING PROSTOR

3. Prirodna rasveta

Prema Forbes-u, 77% zaposlenih širom sveta kaže da je prirodno osvetljenje važno u radnom prostoru, stoga, gde god je moguće, pokušajte instalirati veće prozore ili krovne prozore i uklonite roletne. To će povećati količinu prirodne svetlosti u prostoru i pomoći u smanjenju energetske potrošnje. Instalirajte senzore pokreta u vašoj rasveti kako biste značajno smanjili potrošnju energije i troškove. Koristite LED svetla, koja mogu da štede električnu energiju dok istovremeno pružaju bolje osvetljenje.

4. Čistite na ekološki način

Podstaknite članove svoje organizacije da tokom čišćenja koristi prirodna, eco-friendly sredstva za čišćenje, kao i da upotrebljava krpe umesto papirnih ubrusa kada je to moguće.

5. Izaberite materijale sa niskim udelom isparljivih organskih čestica (low-VOC/non-VOC)

Odabir sredstava sa niskim nivoom isparljivih čestica je od suštinskog značaja za očuvanje zdravlja osoblja i životne sredine. Korišćenjem boja, lakova, podova, nameštaja i kancelarijskih materijala označenih kao "low-VOC" ili "non-VOC" koji emiju manje štetnih hemikalija tokom upotrebe, unapređujete istovremeno i kvalitet vazduha u prostoru. Kupovinom proizvoda sa sertifikatima o održivosti, osiguravamo da naš coworking prostor bude ekološki odgovoran i prijateljski prema životnoj sredini.

6. Pročistite vazduh biljkama

Sobno cveće, kao što su aloe vera, dracena, bendžamin fikus, hrizantema, sabljica i druge vrste ne samo da doprinose stvaranjem prijatnog i estetski privlačnog prostora za rad, već imaju sposobnost da filtriraju vazduh i apsorbuju VOCs i druge štetne supstance koje se mogu naći u zatvorenim prostorima.

Pored toga, ove biljke doprinose povećanju vlažnosti vazduha i smanjuju nivo buke u prostoriji, direktno doprinoseći zdravijem radnom okruženju. Takođe predstavljaju pristupačnije rešenje, u poređenju sa skupim uređajima za prečišćavanje vazduha.

7. Recikliranje

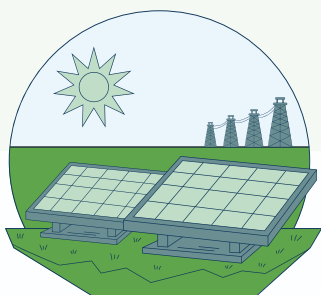
Za efektivno sprovođenje inicijative recikliranja, prvobitno je neophodna pravilna edukacija članova tima o pravilnom sortiranju reciklažnog otpada i upotrebi reciklažnih kontejnera. Reciklažni kontejneri treba da budu postavljeni na vidljivim i pristupačnim mestima sa jasno obeleženim naznakama za papir, plastika, staklo, metal. Takođe, pronalazak i saradnje sa reputabilnim reciklažnim centrima je ključno kako bi ste osigurali pravilno i efikasno odvoženje reciklažnog materijala.

PROGRAM PRELASKA NA ZELENI COWORKING PROSTOR

9. Solarna energija

Instalacija solarnih panela na krovovima zelenog coworking prostora predstavljaju idealnu alternativu za proizvodnju obnovljive energije i smanjenje oslanjanja na fosilna goriva. Ova inicijativa ne samo da generiše električnu energiju, već potencijalno može da pomogne i u izolaciji zgrade, smanjujući potrebu za grejanjem i hlađenjem. Iskorišćavanjem snage sunca, servisirani uredi će smanjiti svoj ugljenični otisak dok uštedjuju novac na računima za energiju.

8. Odbacite plastiku

Izbegavajte stvaranje nepotrebnog plastičnog otpada tako što ćete izbaciti jednokratnu plastičnu ambalažu poput čaša, escajga i flašica za vodu i zameniti ih višekratnim alternativama. Obezbedite članovima vašeg tima višekratne flašice za vodu i keramičke šolje, ponudite višekratni ili biorazgradivi escajg i tanjire, ugradite stanice za vodu kako bi izbegli upotrebu flaširane vode. Ukoliko je nemoguće da izbegnete upotrebu plastike, obezbedite mesto za njeno odlaganje i recikliranje. Dodatno za čišćenje prostorija, kao alternaivu plastičnih rukavica upotrebite antibakterijske od biorazgradivih materijala.

Kvartalna procena stepena održivosti zelenog coworking prostora

U cilju poboljšanja i ispunjavanja obnovljivih inicijativa coworking prostora, neophodno je sprovođenje kvartalnog izveštaja o održivosti. Ovaj dokument, koji se nalazi u annexu 1, čine dostignuća organizacije u stepenu održivosti u prethodnom kvartalu, stepen ispunjenosti godišnjeg cilja održivosti i sprovođenje obnovljivih inicijativa u narednom periodu.

Zeleni coworking prostori izvor inspiracije i znanja o održivom razvoju

Razlika između održivog razvoja i održivosti

Šta je održivi razvoj?

Održivi razvoj je glavni paradigma Ujedinjenih nacija. Koncept održivog razvoja opisan je u izveštaju Komisije Bruntland iz 1987. godine kao "razvoj koji zadovoljava potrebe sadašnjosti, ne ugrožavajući sposobnost budućih generacija da zadovolje svoje sopstvene potrebe."

Ova ideja podrazumeva ravnotežu između ekonomskog napretka, socijalne pravde i zaštite životne sredine. Ključni principi održivog razvoja uključuju dugoročno planiranje, efikasno korišćenje resursa, očuvanje biodiverziteta, smanjenje emisije štetnih gasova, promociju socijalne inkluzije i pravde, kao i stvaranje otpornih i prosperitetnih zajednica.

Održivost se često smatra dugoročnim ciljem (tj. održivijim svetom), dok se održivi razvoj odnosi na mnoge procese i pravce kako bi se to postiglo (npr. održiva poljoprivreda i šumarstvo, održiva proizvodnja i potrošnja, dobra uprava, istraživanje i transfer tehnologije, obrazovanje i obuka, itd.). U nastavku teksta će biti objašnjeno kako zeleni coworking mogu služiti kao centri za edukaciju o održivom razvoju i promovisati njegovu primenu u svakodnevnom životu.

Ciljevi za postizanje održivog razvoja

Agenda održivog razvoja do 2030. Ujedinjenih nacija, poznata kao Ciljevi održivog razvoja (SDGs), predstavlja sveobuhvatan okvir za akciju usmeren ka očuvanju planete, eliminisanju siromaštva i osiguranju prosperiteta za sve ljude. Ovi ciljevi, koji se sastoje od 17 ključnih ciljeva i 169 povezanih ciljeva, predstavljaju globalni plan akcije za ljude, planetu i prosperitet. Oni pokrivaju širok spektar pitanja, uključujući siromaštvo, obrazovanje, zdravlje, rodnu ravnopravnost, održivu urbanizaciju, zaštitu životne sredine i borbu protiv klimatskih promena. SDG-ovi služe kao krovni okvir za aktivnosti, politike i inicijative širom sveta, kako na nivou država, tako i na nivou lokalnih zajednica i organizacija civilnog društva. Oni naglašavaju važnost međusektorske saradnje i inkluzivnog pristupa u ostvarivanju ciljeva održivog razvoja, te postavljanje standarda za transparentnost, odgovornost i praćenje napretka u ostvarenju tih ciljeva.

Na koji način doprinose SDG?

Zeleni coworking prostori mogu doprineti ostvarivanju ciljeva održivog razvoja pružajući održive radne uslove, promovirajući ekološku osvešćenost među korisnicima i podržavajući inovativne prakse za smanjenje ekološkog otiska.

Kroz naš ZELENI CO-WORKING CENTAR, želimo da pokažemo kako održivost može biti integralni deo radnog okruženja, doprinoseći pojedinačnim ciljevima održivog razvoja.

Pregled doprinosa ZELENI CO-WORKING CENTAR pojedinačnim ciljevima

Biljke za prečišćavanje vazduha, zajednička bašta, bicikli

Fleksibilni radni uslovi, popust za žene preduzetnice

Recikliranje vode, prirodna sredstva za čišćenje

LED osvetljenje, pametni sistemi za kontrolu klime

Opremljen prostor, dodatne edukacije

Centar povezivanja različitih sektora

Javni prevoz, bicikli, zajednička bašta

Reciklažni program, sistemi kontrole potrošnje energije

LED osvetljenje, energetske efikasne aparate

preko 50 vrsta biljaka, različite vrste cvetnica koje privlače polinatore

Saradnja sa lokalnim organizacijama

Nakon što smo predstavili 17 ciljeva održivog razvoja (SDGs), dalje ćemo istražiti kako zeleni coworking mogu poslužiti kao centri za edukaciju o održivom razvoju (ESD) i promovirati primenu ovih ciljeva u svakodnevnom životu. Ovakvi prostori pružaju platformu za podizanje svesti, obrazovanje i angažovanje članova zajednice u vezi sa SDG-ovima, nudeći resurse, obuke, radionice i druge oblike edukacije kako bi se informisalo i osnažilo ljude da preduzmu konkretne korake ka postizanju ovih ciljeva.

Šta je edukacija o održivom razvoju?

U ovom poglavlju, pružićemo pregled edukacije o održivom razvoju i istražiti na koji način ona može biti korisno integrisana u coworking prostore.

Edukacija o održivom razvoju obuhvata proces informisanja, podizanja svesti i osnaživanja pojedinaca i zajednica o principima, praksama i vrednostima koje podržavaju održivost u ekonomskom, socijalnom i ekološkom kontekstu. Ova vrsta edukacije teži da promoviše razumevanje kompleksnosti održivog razvoja, podstakne akciju zaštite životne sredine, unapredi društvenu pravdu i promoviše ekonomsku stabilnost na način koji ne ugrožava potrebe budućih generacija.

Ciljevi učenja za Obrazovanje za održivi razvoj su ključni elementi koji definišu šta treba da postigne tokom procesa obrazovanja o održivom razvoju. Neki od glavnih ciljeva su:

- Razumevanje principa održivog razvoja, uključujući ravnotežu između ekonomskih, socijalnih i ekoloških faktora.
- Razvijanje ekološke svesti i važnosti očuvanja životne sredine i prepoznavanje svoju ulogu u očuvanju prirodnih resursa.
- Razvijanje praktičnih veština za primenu održivih praksi u svakodnevnom životu, uključujući recikliranje, štednju energije i vode, i smanjenje upotrebe plastike.
- Podsticanje društvene odgovornosti i solidarnosti u postizanju održivog razvoja i razviti veštine za aktivno učešće u zajednici.
- Promovisanje interdisciplinarnog pristupa i razumevanje kako održivi razvoj preseca različite discipline i primeniti interdisciplinarni pristup u rešavanju složenih ekoloških, ekonomskih i društvenih izazova.

ESD nije samo ograničen na predmete poput ekologije ili društvenih nauka, već se može primenjivati u svim disciplinama kako bi se podstakla sveobuhvatna svest o održivosti i promovisale održive prakse.

Kako se ESD može primeniti u Zelenim coworking prostorima?

UNESCO je vodeća agencija Ujedinjenih nacija za Obrazovanje za održivi razvoj (ESD) i odgovorna je za implementaciju ESD za 2030. To je trenutni globalni okvir za ESD koji nastavlja rad Ujedinjenih nacija na Deceniji obrazovanja za održivi razvoj (2005-2014) i Globalnom programu akcije za ESD (2015-2019).

Rad UNESCO-a na ESD fokusira se na pet glavnih oblasti:

Kroz pet oblasti UNESCO-a, predstavljene kao 5 modula, pružićemo smernice i predloge o temama i načinima implementacije ESD u zelenim coworking prostorima. Uz module su priloženi primeri radionice koja potvrđuje mogućnost implementacije ESD i SDGs u ovakvim prostorima.

Pre nego što smo uopšte otvorili vrata našeg coworking prostora, već smo počeli da pripremamo registracione obrasce za niz predavanja koja će pokrivati širok spektar tema održivog razvoja. Takođe smo započeli saradnju sa nekoliko stručnjaka koji će voditi ova predavanja. Što je ujedno i prvi korak u implementaciji ESD.

Modul 1. Unapređenje politike

Implementacija ovog modula zahteva angažovanje članova coworking prostora, saradnju sa lokalnim organizacijama civilnog društva i partnerstva sa relevantnim institucijama kako bi se postigao uticaj na političke procese i promovisali održivi razvoj.

Unapređenje politike u coworking prostoru može se ostvariti kroz različite aktivnosti i strukture, uključujući:

Radionice i predavanja: Organizovanje edukativnih događaja o političkim procesima, analizi političkih sistema i politika koje utiču na održivi razvoj. Teme mogu uključivati strateško planiranje za promociju održivih politika, analizu regulatornog okvira za zaštitu životne sredine, i primere dobre prakse u implementaciji održivih politika.

Panel diskusije: Okupljanje stručnjaka, aktivista i zainteresovanih strana radi razmatranja aktuelnih političkih tema i izazova u oblasti održivosti. Paneli mogu obuhvatiti diskusije o političkim strategijama za borbu protiv klimatskih promena, regulativama za podršku održivom poslovanju ili inkluzivnim politikama za socijalnu pravdu.

Lobiranje i zagovaranje: Podsticanje članova coworking prostora da se aktivno uključe u političke procese putem pisanja pisma političkim liderima, organizovanja javnih kampanja ili učestvovanja u javnim raspravama. Tematske oblasti mogu uključivati regulativne inicijative za smanjenje upotrebe plastike, promociju obnovljivih izvora energije ili podršku pravednoj tranziciji ka zelenoj ekonomiji.

Modul 2. Transformacija učionica

Transformacija učionica u coworking prostoru može se postići kroz raznovrsne aktivnosti i strukture, uz korišćenje cross-cutting pristupa koji uključuju napredne tehnologije i ekološki osvešćene prakse:

Korišćenje digitalnih alata za interaktivno učenje: Implementacija visokotehnoloških alata poput virtuelne stvarnosti (VR) i proširene stvarnosti (AR) kako bi se stvorila dinamična učionička okruženja. Na primer, upotreba VR simulacija za proučavanje ekosistema ili AR aplikacija za interaktivno mapiranje prirodnih resursa. Dodatno, coworking prostori mogu pružiti platformu za testiranje novih aplikacija, tehnologija i metoda na kojima rade korisnici.

Primena principa space ecology: Kao jedna od planiranih tema i našeg Zelenog coworking centra je Inspiracija iz prakse održivog razvoja u svemirskim istraživanjima kako bi se stvorila efikasna i održiva učionica. Edukator će kroz svoje iskustvo predstaviti rad u NASI i istraživanja koja uključuju održivi razvoj i svemir.

Uvođenje zelenih tehnologija za energetska efikasnost: Integracija solarnih panela, pametnih senzora za praćenje potrošnje energije i sistema za sakupljanje kišnice kako bi se smanjila potrošnja resursa i emisija ugljenika u učioničkom prostoru.

Primer radionice: "Održivi Razvoj u Ekologiji Svemira" (vidi Annex 2)

Modul 3. Izgradnja kapaciteta i obuke prosvetnih radnika

Coworking prostor može organizovati seriju edukativnih sesija ili radionica koje će se fokusirati na izgradnju kapaciteta i obuku prosvetnih radnika za održivi razvoj. Svaka sesija može trajati nekoliko sati ili se održavati tokom nekoliko dana u skladu sa dostupnošću učesnika.

Predavanja i diskusije: Coworking prostor može pozvati stručnjake iz oblasti održivog razvoja ili obrazovanja da održe predavanja o ključnim konceptima, metodama i alatima za integrisanje održivosti u obrazovni proces. Nakon predavanja, mogu se organizovati diskusije kako bi se učesnici angažovali u razmeni mišljenja i ideja.

Praktične vežbe: Učesnici mogu učestvovati u praktičnim vežbama i radionicama gde će imati priliku da primene naučene koncepte u izradi planova časova ili materijala za nastavu koji promovišu održivi razvoj. Ove vežbe mogu uključivati grupni rad, brainstorming sesije i simulacije časova.

Razmena iskustava: Coworking prostor može poslužiti kao platforma za razmenu iskustava i ideja između prosvetnih radnika koji rade u različitim školama i obrazovnim institucijama. Ova interakcija omogućava učesnicima da nauče jedni od drugih, razmene najbolje prakse i identifikuju izazove sa kojima se suočavaju. Primer radionice "Pisanje lokalnih projekata za održivi razvoj" (Vidi Annex 4)

Modul 4. Osnajivanje i mobilizacija mladih

Coworking prostor ima potencijal da okupi ne samo mlade, već i stručnjake iz različitih oblasti koji mogu delovati kao mentori ili voditi aktivnosti. Takođe, prostor može organizovati dane otvorenih vrata namenjene studentima kako bi im pružio priliku da se upoznaju sa održivim praksama i mogućnostima za angažovanje u njima.

Edukativne radionice: Održavanje interaktivnih radionica koje će omogućiti mladima da se upoznaju sa konceptom održivog razvoja, ključnim pitanjima održivosti i njihovom potencijalnom ulogom u promovisanju održivih praksi. Radionice će obuhvatiti interaktivne prezentacije, diskusije i grupne vežbe.

Projekti održivog razvoja: Podsticanje mladih da razvijaju i sprovedu svoje projekte koji se fokusiraju na održivost u lokalnim zajednicama. Coworking prostor će pružiti podršku kroz mentorstvo, resurse i umrežavanje sa relevantnim partnerima i organizacijama.

Panel diskusije i gostujući govornici: Organizacija panel diskusija na temu održivog razvoja i aktivnog učešća mladih u promociji održivih praksi. Pozivanje gostujućih govornika iz različitih sektora omogućice mladima da čuju različite perspektive i da se inspirišu za akciju. Zeleni hackaton "Smanjenje otpada u lokalnoj zajednici" (Vidi Annex 4)

Modul 5. Podrška akcija na lokalnom nivou

Organizacija događaja i akcija u coworking prostoru koji okupljaju zajednicu oko konkretnih inicijativa za održivi razvoj na lokalnom nivou. Aktivno uključivanje korisnika coworking prostora u akcije udruženja, inicijativa ili projekte koji imaju za cilj unapređenje održivosti u lokalnoj zajednici, kroz promociju događaja, promo materijala i gostujućih sesija.

Organizacija događaja u coworking prostoru: Tematski događaji koji promovišu održivi razvoj i podstiču zajedničku akciju na lokalnom nivou. Radionice, predavanja i panel diskusije sa stručnjacima iz oblasti održivosti i lokalnog aktivizma.

Učešće u lokalnim inicijativama: Poziv korisnicima coworking prostora da se pridruže akcijama udruženja ili inicijativa koje se bave održivim razvojem na lokalnom nivou. Podrška korisnicima u organizovanju i realizaciji njihovih sopstvenih akcija i projekata za unapređenje održivosti u zajednici.

U okviru podrške akcijama na lokalnom nivou, coworking prostor može imati zajedničku baštu koja služi kao platforma za edukaciju, angažovanje zajednice i promociju održivosti.

Na primer, korisnici coworking prostora mogu se organizovati kako bi zajedno negovali baštu, sadili organsko povrće i biljke, ili se bavili urbanim baštovanstvom.

Kroz održavanje zajedničke bašte, korisnici mogu učiti o ekološkim principima uzgoja hrane, značaju biodiverziteta i recikliranja organskog otpada. Takođe, bašta može služiti kao prostor za održavanje radionica o organskom baštovanstvu, kompostiranju, ili upotrebi lokalno uzgajane hrane.

Osim toga, zajednička bašta može biti mesto okupljanja za različite događaje, poput piknika, radionica ili predavanja na otvorenom. Na taj način, coworking prostor postaje centralno mesto za promociju ekološke svesti, podršku lokalnim inicijativama za održivi razvoj i jačanje povezanosti zajednice kroz aktivnosti u prirodi.

Predavanje o potencijalima poljoprivrednih startupa u Srbiji je jedan od primera, koji će biti implementiran u našem Zelenom coworking centru. (Vidi Annex 5)

Annex 1

ZELENI
CO-WORKING
CENTAR

Uvod:

Kratki pregled posvećenosti Zelenog Co-working Centra održivosti.

Svrha dokumenta: Pružiti pregled ključnih održivih inicijativa i performansi centra.

Ključne tačke:

- Sažetak najvažnijih postignuća i dostignuća Zelenog Co-working Centra u oblasti održivosti.
- Istaknute inicijative ili projekti realizovani u izveštajnom periodu.

Performanse metrike:

Metrika	Mera	Trenutni Rezultati	Cilj (Do kraja godine)
Potrošnja energije	kWh/m ²		
Emisije gasova sa efektom staklene bašte	tCO ₂ ekvivalenta		
Potrošnja vode	m ³ /m ²		
Otpad	kg/m ²		

Inicijative i programi:

- Pregled značajnih održivih inicijativa, programa i projekata koje je Zeleni Co-working Centar sproveo.
- Kratki opisi svake inicijative, ističući njihove ciljeve i rezultate.

Angažman stejkholdera:

- Sažetak aktivnosti angažovanja stejkholdera koje je sproveo Zeleni Co-working Centar.
- Ključne povratne informacije dobijene od stejkholdera i odgovor centra na njih.

Budući izgled:

- Izjava o ciljevima i zadacima održivosti Zelenog Co-working Centra u budućnosti.
- Obaveza stalnog unapređenja i inovacija u praksama održivosti.

Annex 2

ZELENI
CO-WORKING
CENTAR

Primer radionice: "Održivi Razvoj u Ekologiji Svemira"

Trajanje: 90 minuta

Cilj radionice: Osnajiti učesnike da razmišljaju o izazovima i mogućnostima održivog razvoja u ekologiji svemira kroz interaktivne diskusije i grupne aktivnosti.

Tok radionice:

- Uvod (10 minuta): Upoznavanje učesnika sa ciljem radionice. Objasnite da ćete tokom radionice istraživati izazove i mogućnosti održivog razvoja u ekologiji svemira.
- Kratka prezentacija (15 minuta): Prikazivanje slajdova ili plakata sa slikama svemirskih habitata i objašnjavanje izazova održavanja života u svemiru.
- Diskusija: Koje su ključne komponente za podršku života u svemiru? Kako se razlikuju od uslova na Zemlji?
- Grupna aktivnost: Dizajniranje svemirskog ekosistema (30 minuta) Podelite učesnike u male grupe. Dajte svakoj grupi papir i marker.
- Zadatak: Neka svaka grupa dizajnira koncept svemirskog ekosistema koji bi bio održiv za duži boravak ljudi u svemiru. Grupa treba da razmotri aspekte poput proizvodnje hrane, upravljanja resursima i energetske sisteme.
- Prezentacija grupnih ideja (20 minuta)
- Zaključak i diskusija (15 minuta)
- Sumiranje ključnih ideja i zaključaka koje su učesnici izneli tokom prezentacija.
- Postavite pitanja za diskusiju: Kako možemo primeniti principe održivog razvoja u ekologiji svemira na našem planetu? Kako bi ovi koncepti mogli uticati na naše živote u budućnosti?
- Završetak (5 minuta)

Ova radionica treba da pruži učesnicima priliku da istraže i razumeju složenost održivog razvoja u ekologiji svemira, kao i da razviju kritičko razmišljanje i kreativnost u rešavanju problema u ovom polju.

Annex 3

Naziv radionice: "Pisanje lokalnih projekata za održivi razvoj"

Cilj radionice: Osnajiti učesnike da razumeju osnove pisanja lokalnih projekata i pružiti im praktične veštine za izradu kvalitetnih projektnih predloga.

Radionica za pisanje lokalnih projekata može biti interaktivna sesija koja kombinuje teorijsko znanje sa praktičnim vežbama. Evo kako bi takva radionica mogla izgledati:

Struktura radionice:

- Uvod (15 min): Predstavljanje ciljeva radionice i osnovnih principa pisanja projekata. Diskusija o značaju lokalnih projekata za održivi razvoj zajednice.
- Teorijski deo (30 min): Predavanje o osnovnim elementima projektnog ciklusa (analiza problema, ciljevi, aktivnosti, rezultati, evaluacija). Objašnjenje ključnih komponenti projektnog predloga (opis projekta, ciljevi, očekivani rezultati, aktivnosti, budžet, plan održivosti).
- Praktične vežbe (60 min):
- Grupna aktivnost: Učesnici će biti podeljeni u manje grupe i dobiti imaginarni primer lokalnog problema (npr. nedostatak reciklažnih kontejnera).
- Zadatak: Svaka grupa će raditi na izradi projektnog predloga koji bi rešio dati problem. Praktične vežbe obuhvataju definisanje ciljeva, identifikaciju aktivnosti, izradu budžeta i plana održivosti.
- Prezentacija rezultata (30 min): Svaka grupa će imati priliku da predstavi svoj projektni predlog ostalim učesnicima. Nakon svake prezentacije sledi diskusija i povratne informacije od ostalih učesnika.
- Zaključak i evaluacija (15 min): Kratak pregled ključnih tačaka radionice. Feedback od učesnika o korisnosti i relevantnosti radionice. Ohrabrivanje učesnika da primene naučene veštine u svojim lokalnim inicijativama.

Ova radionica omogućava učesnicima da steknu praktično iskustvo u pisanju projektnih predloga za lokalne inicijative. Kroz interaktivne vežbe, učesnici će razviti veštine potrebne za identifikaciju problema, definisanje ciljeva i aktivnosti, kao i pripremu finansijskih planova i planova održivosti.

Annex 4

ZELENI
CO-WORKING
CENTAR

Naziv hackaton: "Smanjenje otpada u lokalnoj zajednici"

Edukativna radionica:

Organizovanje radionice na početku hackatona koja će učesnicima pružiti osnovna znanja o problemu otpada u lokalnoj zajednici, kao i o važnosti održivog upravljanja otpadom. Radionica može obuhvatiti prezentacije stručnjaka iz oblasti ekologije i upravljanja otpadom, interaktivne diskusije i grupne vežbe kako bi se učesnici upoznali sa ključnim konceptima i izazovima.

Zeleni hackaton:

Učesnici se organizuju u timove i započinju razvoj svojih projekata koji imaju za cilj smanjenje otpada u lokalnoj zajednici.

Coworking prostor pruža potrebne resurse, poput prostora za rad, pristupa alatima i tehnologijama, kao i stručnu podršku mentora koji su dostupni tokom celog hackatona.

Panel diskusije i gostujući govornici:

U okviru hackatona organizuju se panel diskusije na temu održivog upravljanja otpadom, sa učešćem gostiju iz relevantnih sektora (lokalne samouprave, nevladinih organizacija, kompanija). Panel diskusije pružaju učesnicima priliku da čuju različite perspektive i dobiju inspiraciju za svoje projekte.

Prezentacija projekata:

Na kraju hackatona, timovi predstavljaju svoje projekte pred žirijem i ostalim učesnicima. Svaki tim ima priliku da prezentuje svoje ideje, ciljeve i planove za smanjenje otpada u lokalnoj zajednici.

Nagrade i podrška:

Najuspešniji projekti mogu biti nagrađeni podrškom za dalji razvoj ili implementaciju, kao što su mentorska podrška, finansijska sredstva ili pristup mreži lokalnih partnera.

Coworking prostor može pružiti dodatnu podršku najboljim projektima kroz organizaciju radionica, događaja i mreženja sa lokalnim ekološkim inicijativama.

Annex 5

ZELENI
CO-WORKING
CENTAR

Naziv: "Predavanje o potencijalima poljoprivrednih startupa u Srbiji"

Ovo predavanje će istražiti inovativne pristupe u poljoprivredi, naglašavajući značaj održivih praksi, tehnoloških rešenja i društvenog preduzetništva u sektoru poljoprivrede. Evo kako bi struktura tog predavanja mogla izgledati:

Uvod u poljoprivredne startupe: Osnovne informacije o poljoprivrednim startupima, definicija i primeri uspešnih inicijativa u Srbiji i globalno.

Trendovi i izazovi u poljoprivredi: Analiza trenutnog stanja poljoprivrednog sektora u Srbiji, identifikacija izazova kao što su klimatske promene, upotreba resursa, pristup tržištima, i slično.

Primeri održivih praksi u poljoprivredi: Prikazivanje inovativnih rešenja i tehnologija koje doprinose održivosti u poljoprivredi, kao što su vertikalno baštovanstvo, organska proizvodnja, korišćenje obnovljivih izvora energije, i slično.

Podrška poljoprivrednim startupima: Informisanje o dostupnim resursima, fondovima, i programima podrške za poljoprivredne startupe u Srbiji, uključujući i moguće partnere i investitore.

Diskusija i Q&A sesija: Otvaranje prostora za pitanja, komentare i diskusiju sa učesnicima kako bi se produbila tema i razmenila iskustva.

Ovakvo predavanje ne samo da bi informisalo članove coworking prostora o aktuelnim trendovima u poljoprivredi, već bi ih i inspirisalo da razmotre mogućnosti za inovativno uključivanje u ovaj sektor sa održivim pristupom.

